

MEDIECENTER VÄRMLAND
Lena Bengtsson, 054-7011062
lena.bengtsson@regionvarmland.se

TEMA – LÄS- & SKRIVSVÅRIGHETER

Detta temabladd innehåller förslag på filmer, radioprogram (CD), dataprogram, pussel & spel samt några länktips från Internet. Allt lånas som vanligt avgiftsfritt från Mediecenter Värmland!

Hur beställer man?

Beställ på det sätt som passar dig! Via telefon, e-mail, brev eller via vår internetkatalog. Du är givetvis även välkommen hit på ett personligt besök! Längst ned på sidan finner du alla uppgifter om oss!

Ett tips...

är att beställa fler ex – t ex en klassuppsättning av vissa program under temaperioden. OBS! Detta gäller endast filmer och CD med kopieringsrätt!

I vår datastuga...

finns tre multimediatatorer där ni i lugn och ro kan se över ett brett utbud av pedagogiska dataprogram. Läs mer under fliken "Datastuga" på vår hemsida www.mediecentervarmland.se. Dataprogram är endast för påseende hos oss.

Pussel & spel

Är bara avsedda för utvärdering. Avsikten är att ni i två veckor ska få prova om produkterna är något för er verksamhet. Efter de två veckorna ska spelet/pusslet returneras till Mediecenter Värmland och om ni är intresserade kan ni köpa produkten direkt från resp. leverantör.

Har Du tips...

på andra temaområden som Du skulle vilja jobba med? Hör gärna av Dig, så hjälper vi till att söka bland våra egna medier och vi kan även hjälpa till med lämpliga länkar via Internet.

Filmer

[U102726-01–08 Ässå har jag dyslexi](#)

Att knappt kunna läsa och skriva när alla andra i klassen verkar klara det galant är tungt. Funderingar som Är jag dum? och Vad är det för fel på mig? tar hårt på självkänslan. Vi träffar åtta barn som alla har dyslexi. De berättar hur de kände innan de visste att det fanns något som hette dyslexi och om tiden efter att de fick diagnosen. Vi får också höra vilka de strategier de har för att tackla svårigheterna. Många av dem har utvecklat helt andra styrkor på grund av sin dyslexi. Produktionsår: 2012. Speltid: 8x10 min. Målgrupp: från 6 till 9 år. Utförande: DVD & strömmande.

Innehåller följande delar:

- 1: Tro inte att du är dum!**
- 2: Skäms inte!**
- 3: Att få en diagnos**
- 4: Våga berätta**
- 5: Vi hjälper varandra**
- 6: Ge aldrig upp)**
- 7: Du har rätt att få hjälp)**
- 8: Tillsammans är vi starka**

[U100409-07 Mellan raderna: Helena Bross](#)

Helena jobbar mest som lärare, men hon har också skrivit över femtio barnböcker. Många av historierna utspelar sig på skolgården, men hon har också skrivit faktaböcker om Olof Palme och ABBA. Det är svårt att tro att Helena är dyslektiker och har fått jobba med sin dyslexi hela livet. Det var hennes speciallärare som öppnade hennes ögon för orden, för berättelser och skrivande. Produktionsår: 2007. Speltid: 4 min. Målgrupp: 6-9 år. Utförande: DVD & strömmande.

[V9214 Sår som inte syns](#)

Dyslexi, läs- och skrivsvårigheter, är något som blir mer och mer vanligt. I Sår som inte syns berättar tre personer om sina erfarenheter; hur de har hanterat sin dyslexi och hur den har påverkat deras liv. En både varm och viktig film som förklarar, överraskar och ger nya perspektiv. En film att känna igen sig i. . Produktionsår: 2013. Speltid: 10 min. Målgrupp: från 14 år. Utförande: DVD & strömmande.

[U100679-01—04 Läs för livet](#)

Reportage och intervjuer med danskar som har läs- och skrivsvårigheter. Produktionsår: 2006. Speltid: 4x30 min. Målgrupp: från 16 år. Utförande: DVD

- 1: Ina och Flemming**
- 2: Louise och Jeanette**
- 3: Tina och Finn**
- 4: Helene, Martin och Jacob**

[V8338 Tidigt fokus på läsutveckling – för barn med lässvårigheter och dyslexi](#)

Dvd som i första hand vänder sig till lärare. På ett lättillgängligt sätt visar den hur tidigt fokus på läsning ger goda cirklar i läsutvecklingen för alla barn. Här berättar logoped Bodil Andersson om barns språkutveckling och de vanligaste orsakerna till läs- och skrivsvårigheter. Hon ger även råd om vad som är en bra väg framåt. Dvd:n behandlar fem olika ämnesområden: 1. Talspråk och skriftspråk 2. Barns språkutveckling 3. Att bli en läsare och skrivare 4. Läsvårigheter och dyslexi 5. Åtgärder, bemötande och tips. Produktionsår: 2007. Speltid: 60 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

[U100889-01 Dysselecks i – blind, blåst och bortgjord – del 1](#)

Dyslexi är långt vanligare än många tror, minst 6 % av Sveriges befolkning tros vara drabbad. Niklas Hyland, själv dyslektiker, tar sig en närmare titt på ämnet. Han träffar kända dyslektiker, exempelvis rapparen Petter, i öppenhjärtiga samtal. Han intervjuar några av världens främsta forskare i ämnet och han reflekterar över sitt eget liv som dyslektiker. Har vardagen för dyslektiska skolbarn förändrats något sedan han gick i skolan på 70-talet? Vet folk om att Albert Einstein, HC Andersen och Selma Lagerlöf också hade dyslexi? Och hur tänkte han när han ställde upp i Lingo, trots att han inte kan stava till flicka. Produktionsår: 2008. Speltid 30 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

[U100889-02 Dysselecks i – blind, blåst och bortgjord – del 2](#)

Dyslexi är vanligare än många tror, minst 6 procent av Sveriges befolkning tros vara drabbade. Reportern Niklas Hyland, som själv är dyslektiker, talar med forskarna Martin Ingvar och Mats Myrberg och träffar Bertil Hult, dyslektiker och grundare till språkutbildningsföretaget EF. Dessutom besöker vi Björkestaskolan, som fick Bertil Hults pris 2007 för sitt arbete med barn med läs- och skrivsvårigheter, och träffar Josefin Dahlberg, före detta dyslektiker, som skrivit en bok om sina upplevelser. Och så får vi se hur Niklas klarar sig som fotbollskommentator. Produktionsår: 2008. Speltid 30 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

[U101634-01 Dysselecks i – blind, blåst och bortgjord – del 3](#)

Minst sex procent av Sveriges befolkning tros vara drabbade av dyslexi. Finns det några lätta vägar ur dyslexin? Går det att plugga vidare? Vi träffar studenten Peter Rosén, som trots sina ganska stora problem pluggar på KTH. Vi möter också Jerzy Sarnecki, professor i kriminologi, som levtt och vändats med problemet i hela sitt liv, och Juha Kere, en av världens främsta genforskare, som anser att den dyslektiska gåtan kan förklara mycket av det vi kallar mänsklighet. Hur mycket ärver vi egentligen, och hur mycket är miljö? På Internet finns många mirakelmetoder som ska hjälpa mot dyslexi. Niklas Hyland testar och analyserar tillsammans med experter. Vi är också med när kronprinsessan Victoria delar ut stipendier till skolor som arbetar föredömligt med dyslexi. Produktionsår: 2010. Speltid: 28 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

[U102639- 01--05 Dysselecks i](#)

Dyslexi upptäcks alltför sällan i tidig ålder och även om medvetandet om dyslexi kanske är högre idag än för tio år sedan får alldeles för få elever den hjälp de behöver. I två program får vi tillsammans med Niklas Hyland följa artonåriga Johannas sista termin på gymnasiet. Hennes dyslexi upptäcktes först i åttan och när hon började gymnasiet hade hon så dåliga grundkunskaper att hon själv inte förstod hur hon skulle kunna få till ett fullgott arbete. I tredje programmet diskuterar forskare, pedagoger och dyslektiker praktiska råd och tips, och hur det kommer sig att skolan fortfarande inte kan fånga upp och hjälpa dyslektiska elever förrän det nästan är för sent. Produktionsår: 2012. Speltid: 5x30 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

Innehåller följande delar:

- 1: Jag låtsas som inget**
- 2: Det känns för djävligt**
- 3: Dyslexi – Studiesamtal**
- 4: Föräldraperspektivet**
- 5: Varför händer så lite i skolan?**

[U100921-05 I love språk - samtal - Dyslexi och språkinläring](#)

Textböcker, gloslistor, grammatikböcker... När vi ska lära oss ett främmande språk är det mycket betoning på läsning. Men hur går det för elever som har läs- och skrivsvårigheter? Vilka metoder finns det för att de inte ska halka efter? Kanske behöver dyslexi inte vara något hinder överhuvudtaget. Gäster hos Lotta Jankell är Lars Källström från Tibble gymnasium och Jerzy Sarnecki från Kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet. . Produktionsår: 2008. Speltid: 30 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

[U102245-57 En bok, en författare: Torkel Klingberg](#)

Den lärande hjärnan av Torkel Klingberg, professor i kognitiv neurovetenskap, tar upp hur inläringen kan påverkas av gener, stress, fysisk aktivitet och relationer. Allt lärande sker i hjärnan, och nyckeln till barns utveckling finns i hur hjärnan formas. Men hur går vi från kunskap om nervceller till undervisning i klassrummet? Vad beror svårigheter som dyslexi, dyskalkyli och bristande koncentrationsförmåga på? Hur ska vi kunna ge våra barns hjärnor de bästa förutsättningarna att utvecklas? Intervjuare: Thord Eriksson. Produktionsår: 2011. Speltid: 27 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: DVD & strömmande.

UR SAMTIDEN

UR Samtiden är en programserie från Utbildningsradion med ett stort antal seminarier och föreläsningar med ämnen som berör vår samtid. Här är några som berör ämnet Läs- & skrivsvårigheter! Lärarfortbildning. OBS – endast strömmande media!

[Så minns unga](#)

Vad påverkar barns lärande? Och vad ligger bakom nedsättningar som förhindrar lärande, så som adhd, läs- och skrivsvårigheter och dyskalkyli? Under fem år har en rad framstående forskare försökt ta reda på de frågorna. Här presenterar de sina resultat. Inspelat i Tändstickspalatset i Stockholm i maj 2012. Arrangör: Vetenskapsrådet. . Produktionsår: 2013. Speltid: 11x10 min. Målgrupp: lärarfortbildning. Utförande: endast strömmande.

UR172050 UR Samtiden - Så minns unga : Vad kan vi lära från internationella studier - Stefan Samuelsson

Vad spelar läraren för roll när det kommer till att utveckla barns förmåga till lärande och deras läs- och skrivefärdigheter? Enligt en ny internationell tvillingstudie är lärarens roll överskattad. Stefan Samuelsson, professor i pedagogik vid Linköpings universitet, presenterar studien och visar hur svårt det är att upptäcka vilka som får problem med läsandet och skrivandet.

UR172051 UR Samtiden - Så minns unga : Vad kan vi lära från internationella studier - Richard Olson

Hur kan vi veta om läs- och skrivsvårigheter har med generna att göra? Och vad spelar enskilda gener för roll? Richard Olson, professor i psykologi vid Colorado universitet, berättar om den internationella tvillingstudie han har gjort tillsammans med Stefan Samuelsson vid Linköpings universitet.

UR172062 UR Samtiden - Så minns unga : När tekniken förändrar minnet och lärandet

Kunskaper och erfarenheter byggs upp genom att de dokumenteras utanför kroppen. Men då krävs det att man kan räkna, läsa och skriva - något som gör skolan central. Och hur förändras inläringen när varje elev använder sig av digitala prylar i klassrummet? Roger Säljö, professor i pedagogik vid Göteborgs universitet, ger en inblick

UR172063 UR Samtiden - Så minns unga : Barns minne i hem och skola

Är det skillnad på att lära sig framför datorn än när barnen målar skalbaggar i skolan? Ann-Carita Evaldsson, professor i pedagogik vid Uppsala universitet, har studerat hur barn lär sig och minns i olika miljöer. Här ger hon en kort ingång till sin forskning.

UR172064 UR Samtiden - Så minns unga : Undersökande arbetssätt - vad lär sig eleverna?

Inquiry-based learning är en metod för lära eleverna de naturvetenskapliga begreppen - en metod som nästan alltid börjar med en fråga. Per-Olof Wickman, professor i didaktik vid Stockholms universitet, visar vad eleverna har lärt sig av metoden.

UR172065 UR Samtiden - Så minns unga : Att använda IT och ny teknik i skolan

Nigel Musk, doktor vid Linköpings universitet, har undersökt hur ny teknik används i engelskaundervisningen och vilka nya möjligheter som IKT, informations- och kommunikationsteknik, erbjuder eleverna och lärarna.

UR172066 UR Samtiden - Så minns unga : Lärande och minnande i skolmiljö

Åsa Mäkitalo, professor i pedagogik vid Göteborgs universitet, berättar hur elever hanterar allt komplexare problem i skolan och hur komplexiteten tacklas - projektarbete är en av de metoderna.

UR172067 UR Samtiden - Så minns unga : Genetiska riskfaktorer bakom dyslexi

Ord huggna i sten - så tänker sig professor Juha Kere vid Karolinska institutet att texten för en dyslektiker måste upplevas. Suddig, oklar och svårläst. Här berättar han om vilka biologiska mekanismer som kan ge upphov till dyslexi.

UR172068 UR Samtiden - Så minns unga : Gener, hjärnan och barns utveckling

Tre grupper av barn riskerar att få problem med sin skolgång: adhd-diagnostiserade, barn med dyslexi och barn med dyskalkyli. Torkel Klingberg, professor i kognitiv neurovetenskap vid Karolinska institutet, visar kopplingarna mellan genetiken och hjärnans utveckling.

UR172069 UR Samtiden - Så minns unga : Adhd och arbetsminnet

Stina Söderqvist, doktorand vid Karolinska institutet, berättar hur genen SNAP25 hänger samman med arbetsminnet och symtom för adhd.

UR172070 UR Samtiden - Så minns unga : Avslutande debatt

Under ledning av moderatorn och professorn Gunnar Bjursell samtalar forskarna om dagens resultat och vad de innebär för eleven, lärarna och framtida forskning.

Radioprogram

[L103257-20 Lärarrummet: Helena-Irmeli Pekkala, NO-lärare med dyslexi](#)

Hon är läraren som inte kan stava. Men HP, som hon kallas, låter inte sin dyslexi hindra henne i klassrummet. Med lite stavningshjälp från eleverna går det alldeles utmärkt att genomföra lektionerna i NO och matte, som är hennes ämnen. HP är en omtyckt och respekterad bland både kolleger och elever på sin skola. HP själv är övertygad om att hennes funktionshinder gör henne till en bättre lärare. Jag tänker lite annorlunda än andra lärare på grund av mitt handikapp och är extra mån om att göra mina lektioner så visuella och lättfattliga som möjligt, säger Helena-Irmeli Pekkala. Produktionsår: 2013. Speltid: 29 min. Målgrupp: Lärarfortbildning. Utförande: CD & strömmande.

[L103848-01 Skolan som förlorade mig : Ison Glasgow](#)

Ison Glasgow, rappare i hiphopduon Ison och Fille, var peppad på att börja skolan. Men så fort hans kunskaper skulle bevisas på ett paper blev han blockerad och fick blackout. I högstadiet förstod han att han har dyslexi. Trots det var det bara en enda lärare, under hela skoltiden, som lät honom göra muntliga prov. Han fick gå om flera klasser i gymnasiet, men gav till slut upp. På grund av att han avbröt studierna kan han känna sig dum, men han frågar sig också hur det hade gått med musiken om han lagt ner sin energi på skolan istället. Produktionsår: 2005. Speltid: 27 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: CD & strömmande.

[L103731-03 Skolministeriet – Dyslektiker utan hjälp](#)

Desirée kände sig ofta misstrodd av lärarna när det gick långsamt för henne med läsningen: De trodde jag var lat. Med mycket möda knäckte hon läskoden på egen hand, och nu gör hon framsteg i gymnasiet. Trots att dyslexi har varit ett uppmärksammat problem under lång tid så blir många barn fortfarande utan den hjälp de behöver, menar Svenska dyslexiföreningen. Varför når den forskning och de verktyg som finns inte ut till berörda lärare och elever? Produktionsår: 2014. Speltid: 27 min. Målgrupp: lärarfortbildning. Utförande: CD & strömmande.

Tips på länkar

Här finns mängder med tips och fakta som både elever, pedagoger och anhöriga kan ta del av.

<http://www.dyslexi.org/>

Dyslexiförbundet FMLS. Ett handikappförbund som samlar alla personer med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, deras anhöriga, föräldrar och andra intresserade. De arbetar med stöd och rådgivning och har en omfattande informationsverksamhet och driver kurser och utbildningar.

<http://www.fdb.nu/>

Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn (FDB) arbetar med stödverksamhet för föräldrar. Vi arbetar för att påverka beslutsfattare och anordnar också läggerverksamhet. Här på hemsidan hittar du aktuell information om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

<http://www.dyslexiforeningen.se>

Svenska Dyslexiföreningen bildades 1989. Medlemmarna är i första hand personer som arbetar med barn eller vuxna som har grava läs- och skrivsvårigheter, till exempel lärare, specialpedagoger, logopedier, läkare och psykologer, men föreningen är öppen för alla.

<http://www.spsm.se>

Specialpedagogiska Skolmyndigheten. En rikstäckande myndighet för statens samlade stöd i specialpedagogiska frågor.

<http://www.frolundadata.se/>

Frolunda Data. Visar och kör utbildningar på kompenserande hjälpmedel som de säljer.

www.kodknackarna.se

Barn med dyslexi och andra läs- och skrivsvårigheter behöver extra träning för att lära sig läsa och skriva. Föräldrar, lärare och förskolepersonal kan göra en hel del för att hjälpa till. Kod-Knäckarna erbjuder kunskap, såväl som handfasta tips och övningar som stärker läs- och skrivutvecklingen på ett pedagogiskt och roligt sätt.

Pussel och spelbank

Vi har i samarbete med några olika leverantörer startat en försöksverksamhet där vi fått tillgång till en mängd spel, pussel m.m. som vi får låna ut till våra kunder för utvärdering. Avsikten är att ni i två veckor får tillgång till produkterna för att prova om dom är något ni kan använda i er verksamhet. Efter de två veckorna ska produkten återsändas till Mediecenter och om ni är intresserade kan ni köpa den direkt från respektive leverantör!

Du hittar massor med spel på www.sli.se/avkarlstad

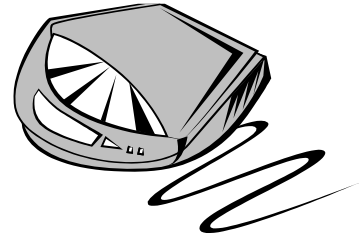
Länkar till leverantörerna hittar du på sli men också på vår hemsida

<http://www.regionvarmland.se>

Dataprogram (endast för påseende på Mediecenters datastuga)

En mängd olika dataprogram i detta ämne finns att testa i vår datastuga. Information och titlar hittar du [på vår hemsida!!](#)

Talböcker!

Har Du elever som har behov av att få böcker upplästa?

Du kan nu låna skönlitterära DAISY talböcker för elever i behov av särskilt stöd från Mediecenter Värmland!

Mediecenter har fått ett nedladdningstillstånd från regeringen, vilket gör att vi kan erbjuda alla skolor i Värmland möjligheten att avgiftsfritt beställa talböcker ur MTM:s (Myndigheten för tillgängliga medier) katalog www.legimus.se/

Det behövs ingen diagnos...det räcker med att Du anser att någon/några elever blir hjälpta av att få boken uppläst.

Utbudet innehåller över **100.000 skönlitterära titlar** och lånetiden är 4 veckor.

Här hittar du all information du behöver:

[INFO OM TALBÖCKER](#)

